EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 31.5.2021
COM(2021) 268 final

2021/0131 (NLE)

Predlog

SKLEP SVETA

o stališču, ki naj se v imenu Evropske unije zastopa glede predvidenega sklepa udeleženk Sporazuma o uradno podprtih izvoznih kreditih

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. PREDMET UREJANJA PREDLOGA

Ta predlog se nanaša na sklep o stališču, ki naj ga Komisija zastopa v imenu Evropske unije v okviru Sporazuma o uradno podprtih izvoznih kreditih (v nadaljnjem besedilu: Sporazum) glede predvidenega sklepa o spremembi določb Sporazuma o obrestnih merah. Te določbe določajo najnižje komercialne referenčne obrestne mere (CIRR), ki se uporabljajo za uradno finančno podporo za izvozne kredite. Predvideni sklep bi uskladil prakse med udeleženci Sporazuma in zagotovil pogoje, ki odražajo pogoje zasebnih finančnih trgov.

2. OZADJE PREDLOGA

2.1. Sporazum o uradno podprtih izvoznih kreditih

Sporazum je prijateljski dogovor med EU, ZDA, Kanado, Japonsko, Korejo, Norveško, Švico, Avstralijo, Novo Zelandijo in Turčijo, katerega namen je zagotoviti okvir za pravilno uporabo uradno podprtih izvoznih kreditov. V praksi to pomeni vzpostavitev enakih konkurenčnih pogojev (pri čemer konkurenca temelji na ceni in kakovosti izvoženega blaga in storitev in ne na zagotovljenih finančnih pogojih) ob hkratnih prizadevanjih za odpravo subvencij in izkrivljanj trgovine, povezanih z uradno podprtimi izvoznimi krediti. Sporazum je začel veljati aprila 1978 za nedoločen čas in čeprav mu Sekretariat OECD zagotavlja upravno podporo, ni pravni akt OECD[1].

Sporazum se redno posodablja ob upoštevanju razvoja finančnega trga in politike, ki vpliva na zagotavljanje uradno podprtih izvoznih kreditov. Sporazum je bil prenesen in je tako postal pravno zavezujoč v EU na podlagi Uredbe (EU) št. 1233/2011 Evropskega parlamenta in Sveta[2] [3]. Spremembe pogojev Sporazuma so vključene v pravo EU z delegiranimi akti v skladu s členom 2 te uredbe.

2.2. Udeleženke Sporazuma o uradno podprtih izvoznih kreditih

Unijo na sestankih udeleženk Sporazuma (v nadaljnjem besedilu: udeleženke) in v pisnih postopkih za sprejemanje odločitev udeleženk Sporazuma zastopa Evropska komisija. Odločitve o vseh spremembah Sporazuma se sprejemajo soglasno. Stališče Unije sprejme Svet, o njem pa razpravljajo države članice v delovni skupini Sveta za izvozne kredite[4].

Člen 63(a) Sporazuma določa, da „[u]deleženke redno pregledujejo sistem za določanje CIRR za zagotovitev, da prijavljene obrestne mere odražajo tekoče tržne razmere in ustrezajo ciljem, na katerih temelji ta sistem. Takšni pregledi zajemajo tudi maržo, ki jo je treba dodati, ko se uporabljajo te obrestne mere.“

2.3. Predvideni akt udeleženk Sporazuma o uradno podprtih izvoznih kreditih

Pregled sistema CIRR poteka že od začetka leta 2014. CIRR so fiksne najnižje obrestne mere, ki se lahko ponudijo v okviru pogodbe o financiranju izvoza, ki jo podpira država. CIRR so določene za vsako valuto udeleženk Sporazuma. Udeleženke so na 127. sestanku udeleženk

---

1 Kot je opredeljeno v členu 5 Konvencije OECD.

2 Uredba (EU) št. 1233/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o uporabi nekaterih smernic na področju uradno podprtih izvoznih kreditov in o razveljavitvi odločb Sveta 2001/76/ES in 2001/77/ES (UL L 326, 8.12.2011, str. 45).

3 V preteklosti so bile prejšnje različice Sporazuma OECD s sklepi Sveta prenesene v pravo EU.

4 Sklep Sveta o ustanovitvi Skupine za usklajevanje politike glede zavarovanja posojil, posojilnih garancij in finančnih posojil (UL 66, 27.10.1960, str. 1339).

junija 2014 strokovnjakom za tehnična vprašanja naročile, naj pregledajo pravila Sporazuma o CIRR.

Reforma CIRR bi pomenila celovito reformo, ki bi zajemala operativne vidike (npr. postopke, kot sta vzdrževanje in določanje obrestnih mer) ter strukturne vidike (npr. temeljne obrestne mere, marže in dodatne dajatve). Cilj reforme CIRR je uskladiti posojilne prakse med udeleženkami in približati CIRR tržnim obrestnim meram. Predvidene določbe o CIRR bi se uporabljale za vse transakcije, razen za transakcije, zajete v sektorskem dogovoru za ladje in sektorskem dogovoru za civilne zrakoplove.

Predsednik strokovnjakov za tehnična vprašanja je na 141. sestanku junija 2019 predstavil osnutek predloga predsednika o reformi CIRR, katere namen je doseči ravnovesje med različnimi interesi in stališči, izraženimi med tehničnim delom. Predsednikov osnutek predloga je bil deležen široke splošne podpore udeleženk, nekaj manjših vprašanj pa še ni bilo rešenih. Na sestanku udeleženk novembra lani so se stališča udeleženk zbližala. Udeleženke Sporazuma bodo sprejele sklep o osnutku kompromisnega predloga po pisnem postopku.

3. STALIŠČE, KI SE ZASTOPA V IMENU UNIJE

Sporazum STO o subvencijah in izravnalnih ukrepih (v nadaljnjem besedilu: Sporazum SCM) določa izjemo za Sporazum na ponazoritvenem seznamu izvoznih subvencij, pod pogojem, da se praksa izvoznih kreditov, ki je v skladu z določbami Sporazuma, ne šteje za prepovedano izvozno subvencijo, ki jo Sporazum SCM prepoveduje. To pomeni, da če je članica STO pogodbenica Sporazuma in je njena praksa izvoznih kreditov v skladu s Sporazumom ali če članica STO v praksi uporablja prakse obrestnih mer v skladu z določbami Sporazuma, se praksa izvoznih kreditov ne šteje za izvozno subvencijo. To daje določbam Sporazuma o obrestnih merah poseben pomen.

Določbe o CIRR so že dolgo nespremenjene in so potrebne temeljite reforme. Financiranje trgovine postaja vse bolj odločilno pri odločitvah o nabavi v svetovni trgovini, kar je privedlo do tega, da je na zasebnih finančnih trgih na voljo širok nabor finančnih produktov in pogodbenih struktur. Za zagotovitev skladnosti je treba določbe Sporazuma o obrestnih merah redno prilagajati spreminjajočim se tržnim praksam. Sporazum zgolj opisuje splošna načela pri zagotavljanju posojil s fiksno obrestno mero, ki jih podpira država, in se osredotoča na strukturne vidike. Ker države članice zagotavljajo CIRR v večjem obsegu kot večina drugih udeleženk in da bi uskladile prakse v EU, so se države članice neuradno dogovorile o sklopu pravil, ki zajemajo operativne vidike sistema CIRR, kot dopolnilo določbam Sporazuma. Poleg Sporazuma in neformalnih smernic EU je večina držav članic sprejela nacionalne predpise CIRR.

Predvidena odločitev o reformi CIRR bi zagotovila podrobnejšo in celovitejšo posodobitev PRILOGE XVI k Sporazumu. To bi zajemalo stroške posojilodajalca, preden kupec podpiše izvozno pogodbo (npr. pravila o najnižjih provizijah, ki se zaračunajo za ponudbo in določitev obrestne mere), ter pravila za izračun obrestne mere, ki ustreza donosu državnih obveznic in marži za kritje drugih stroškov financiranja. Z vključitvijo sestavnih delov, ki vplivajo na stroške financiranja, naj bi reforma CIRR povečala skladnost pogojev, ki jih ponujajo agencije za izvozne kredite, in tako zagotovila enake konkurenčne pogoje med udeleženkami Sporazuma. Reforma bi tako omejila možnosti držav članic EU za prilagajanje določb CIRR na nacionalni ravni posebnim potrebam domače industrije. Predvideno je dveletno prehodno obdobje, da se agencijam za izvozne kredite, ki ponujajo neposredna posojila, omogoči dovolj časa, da se prilagodijo novim smernicam.

Skratka, predvidena odločitev o reformi CIRR vključuje pravila o operativnih in strukturnih vidikih, ki bi zagotovila večjo skladnost politik in okrepila enake konkurenčne pogoje med

udeleženci. Zato se priporoča, da se Unija strinja s predvidenim sklepom udeleženk Sporazuma o sprejetju novih smernic o CIRR, ki se sprejme s pisnim postopkom.

4. PRAVNA PODLAGA

4.1. Postopkovna pravna podlaga

4.1.1. Načela

Člen 218(9) Pogodbe o delovanju Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: PDEU) ureja sklepe o določitvi „stališč, ki naj se v imenu Unije zastopajo v organu, ustanovljenem s sporazumom, kadar ta organ sprejema akte s pravnim učinkom, razen aktov o spremembah ali dopolnitvah institucionalnega okvira sporazuma“.

Pojem „akti s pravnim učinkom“ vključuje tudi akte, ki imajo pravni učinek zaradi pravil mednarodnega prava, ki veljajo za zadevni organ. Vključuje tudi instrumente, ki nimajo zavezujočega učinka v mednarodnem pravu, a lahko „odločilno vpliva[jo] na vsebino ureditve, ki jo [sprejme] zakonodajalec Unije“[5].

4.1.2. Uporaba v obravnavanem primeru

Predvideni akt lahko odločilno vpliva na vsebino zakonodaje EU, in sicer na Uredbo (EU) št. 1233/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o uporabi nekaterih smernic na področju uradno podprtih izvoznih kreditov in o razveljavitvi odločb Sveta 2001/76/ES in 2001/77/ES. To izhaja iz člena 2 navedene uredbe, ki navaja, da „Komisija sprejme delegirane akte v skladu s členom 3 z namenom spreminjanja Priloge II, ki je potrebno zaradi sprememb smernic, o katerih se dogovorijo udeleženke Sporazuma“.

Postopkovna pravna podlaga za predlagani sklep je zato člen 218(9) PDEU.

4.2. Materialna pravna podlaga

4.2.1. Načela

Materialna pravna podlaga za sklep v skladu s členom 218(9) PDEU je odvisna predvsem od cilja in vsebine predvidenega akta, glede katerega naj bi se v imenu Unije zastopalo stališče. Če ima predvideni akt dva cilja ali elementa in je eden od teh ciljev ali elementov glavni, drugi pa postranski, mora sklep po členu 218(9) PDEU temeljiti na samo eni materialni pravni podlagi, in sicer na tisti, ki se zahteva za glavni ali prevladujoči cilj ali element.

4.2.2. Uporaba v obravnavanem primeru

Glavni cilj in vsebina predvidenega akta se nanašata na izvozne kredite, ki spadajo na področje uporabe skupne trgovinske politike. Materialna pravna podlaga za predlagani sklep je zato člen 207 PDEU.

4.3. Zaključek

Pravna podlaga predlaganega sklepa bi moral biti prvi pododstavek člena 207(4) PDEU v povezavi s členom 218(9) PDEU.

[5] Sodba Sodišča z dne 7. oktobra 2014, Nemčija/Svet, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, točke 61 do 64.

2021/0131 (NLE)

Predlog

SKLEP SVETA

o stališču, ki naj se v imenu Evropske unije zastopa glede predvidenega sklepa udeleženk Sporazuma o uradno podprtih izvoznih kreditih

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti prvega pododstavka člena 207(4) v povezavi s členom 218(9) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Smernice iz Sporazuma o uradno podprtih izvoznih kreditih (v nadaljnjem besedilu: Sporazum) so bile prenesene v pravni red in tako postale pravno zavezujoče v EU z Uredbo (EU) št. 1233/2011 Evropskega parlamenta in Sveta[6].

(2) V skladu s členom 63 Sporazuma morajo udeleženke Sporazuma (v nadaljnjem besedilu: udeleženke) redno pregledovati sistem za določanje komercialnih referenčnih obrestnih mer (CIRR) za zagotovitev, da prijavljene obrestne mere odražajo trenutne tržne razmere in izpolnjujejo cilje, na katerih temelji ta sistem. Takšni pregledi morajo zajemati tudi maržo, ki jo je treba dodati, ko se uporabljajo te obrestne mere.

(3) Udeleženke se po pisnem postopku odločijo o predvidenem sklepu o spremembi določb Sporazuma o CIRR.

(4) Predvideni sklep o reformi določb o CIRR mora zagotoviti večjo skladnost politik in uskladiti posojilne prakse, kar bi okrepilo enake konkurenčne pogoje med udeleženkami. Poleg tega mora fiksne obrestne mere, ponujene v uradno podprtih transakcijah na področju izvoznih kreditov, približati tržnim obrestnim meram in zagotoviti njihovo boljšo prilagoditev pogojem na zasebnem finančnem trgu. Dveletno prehodno obdobje mora agencijam za izvozne kredite omogočiti dovolj časa za sprejetje in sporočanje novih smernic.

(5) Primerno je, da se določi stališče, ki se v imenu Unije zastopa v pisnem postopku udeleženk Sporazuma, saj bo lahko predvideni sklep v skladu s členom 2 Uredbe (EU) št. 1233/2011 odločilno vplival na vsebino prava Unije –

[6] Uredba (EU) št. 1233/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o uporabi nekaterih smernic na področju uradno podprtih izvoznih kreditov in o razveljavitvi odločb Sveta 2001/76/ES in 2001/77/ES (UL L 326, 8.12.2011, str. 45) (v nadaljnjem besedilu: Uredba (EU) št. 1233/2011).

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Stališče, ki se v imenu Unije zastopa v pisnem postopku udeleženk Sporazuma o uradno podprtih izvoznih kreditih glede predvidenega sklepa o spremembi določb o CIRR, je določeno v Prilogi k temu sklepu.

Člen 2

Ta sklep je naslovljen na Komisijo.

V Bruslju,

Za Svet
Predsednik